

NOVEMBER 1964
13e JAARGANG

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

Versijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

Bladz.

HUMANISTISCH VERBOND

Werkgroep Kampen	125
Nieuwe uitgave	125
Herdrukken	125
Bihar-actie	125
Commissies-Socrates	125
Nieuwe raadslieden	125

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Hoofdbestuur	126
Jaarcongres	126

"HUMANITAS"

Congres 1965	126
Nieuwe aanstellingen	126
Opening kantoor gewest Friesland	127
Nieuwe afdelingen	127
Algemene Bijstandswet	127
Contact met studenten	127

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE P.v.d.A.

Jaarvergadering	127
-----------------	-----

TELEVISIE -UITZENDINGEN

T.V.-uitzendingen in de maanden november en december	127
--	-----

RADIO-LEZINGEN

Lezingen in de maanden november en december voor de VARA en de AVRO.	128
--	-----

blz.

INTERNATIONAAL NIEUWS

IHEU-nieuws

128

..

VAN ALLE KANTEN

Humanisten helpen Bihar (Gooi en Eemlander)	128/129
De Evert-Vermeer-plaquette onthuld (Het Vrije Volk)	129/130
Gemeenschap Soest-Baarn bestaat 15 jaar (De Soester Courant)	130
Katholiek Thuisfront zit in de put (Maas-en Roerbode)	131
T.v.Commentaar (Het Groninger Dagblad)	131
Dertig moedige kerels (Het Vrije Volk)	131/132
Kiesgerechtigde leeftijd onlaag (Het Vrije Volk)	132/133
Bijbelonderricht? (Het Parool)	133
Forum over de jonge mens in deze tijd (het U.N.)	133/134
Nederlands Gesprekscentrum vierde derde lustrum (N.R.C.)	134/135
Humanistisch Verbond verliest zijn geduld (De Rotterdammer)	135
Meer over de bijeenkomst in het Evert Kupersoord (N.R.C.)	136
En in de Tweede Kamer (Het Parool)	137

HUMANISTISCH VERBOND

Werkgroep Kampen

Met medewerking van het bestuur van de gemeenschap Zwolle is in Kampen een werkgroep opgericht. De werkzaamheden zijn gestart met een openbare vergadering, waar de heer J.Nijenhuis sprak over "Wat is humanisme eigenlijk"?

Er waren een veertigtal belangstellenden aanwezig, waarvan enkelen zich meteen als lid hebben aangemeld. Secretaris van de werkgroep is de heer A.C.Boelmans, Visseringstraat 11.

Nieuwe uitgave

Binnenkort komt van de pers een bundel opstellen van Dr.J.P.van Praag over "Sexualiteit" die als artikelen oorspronkelijk in Mens en Wereld zijn afgedrukt.

Herdrukken

Verschenen zijn een herdruk van de brochure "Humanistisch Vormingsonderwijs". De eerste druk was uitverkocht, in de nieuwe zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht.

Ook een herdruk van de brochure "Dit wordt gedaan" komt binnenkort uit. Van dit geschrift, dat een duidelijk beeld biedt van wat er door het Verbond aan arbeid verricht wordt, was een nieuwe uitgave dringend nodig, omdat de activiteiten zich de laatste jaren belangrijk hebben uitgebreid.

Bihar-actie

Met een speciale jongeren-bijeenkomst op 17 oktober jl. en de uitgave in een grote oplage van een speciaal Bihar-nummer is de actie hiervoor op gang gekomen. Ook voor de radio is op de noodzaak gewezen.

Van vele kanten zijn al belangrijke bedragen binnengekomen, terwijl op tal van plaatsen jongeren zowel als ouderen plannen in uitvoering hebben om het benodigde bedrag bijeen te brengen.

Commissies Socrates

Door de Stichting "Socrates" zijn twee commissies geïnstalleerd, respectievelijk ter bestudering van "Het Mensbeeld in de moderne Literatuur" en "Vernieuwing van het Gevangeniswezen".

Nieuwe raadslieden

Het Hoofdbestuur heeft de benoeming goedgekeurd van de volgende plaatselijke geestelijk raadslieden: Mevrouw A.Zwakhals-Smit en de heren A.E.Kapitz en A.Kieboom, allen te Rotterdam en de heer Chr.van der Kolk te Alkmaar.

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Hoofdbestuur

Het nieuwe hoofdbestuur van de H.J.B. bestaat uit:

Hans v.d.Meulen, Raapopseweg 23, Arnhem	-	voorzitter
Thea v.Beek, Postjeskade 43 I, Amsterdam	-	sekretaresse
Tekela Hillebrand, Heyenoordseweg 64, Arnhem	-	penningmeesteresse
Sanny van Hoek, Kon.Wilhelminalaan 14, Amersfoort	-	kamporganisatie
Henk Koops, Hobbemakade 65, Zutphen	-	alg.lid
Bert Cohen, Rijnsburgerweg 22, Leiden		redakteur

Jaarcongres

Zaterdag 7 november begon de eerste zitting van het jaarkongres. Het onderwerp Bihar werd besproken en de leden legden hun diverse plannen en programma's voor. De afdeling Amsterdam kwam hiermee heel goed uit de bus. Deze afdeling zit vol plannen en is uitermate actief. De notulen en het jaarverslag werden goedgekeurd en de avond werd besloten met een wandeling.

De volgende morgen sprak Johanniek van der Molen over "Groei en evolutie". Het was een bijzonder goed opgestelde lezing, die de vorm van een filosofie had. Na deze lezing volgde een boeiende discussie over het gehouden onderwerp.

De 2e zitting van het kongres werd na de lunch gehouden.

Het financiële jaarverslag bood weinig problemen.

Hierna vond de verkiezing plaats. Er bleken achteraf 3 kandidaten voor de functie van redakteur te zijn. Na de stemming kregen we als uitslag: Bert Cohen, redakteur en Henk Koops als algemeen lid.

Hierna kreeg een ieder de gelegenheid het nieuwe bestuur te feliciteren. Na de bestuursoverdracht hield Hans v.d.Meulen zijn inauguratierede en sloot het kongres.

..

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"HUMANITAS"

Congres 1965

Het tweejaarlijks congres van Humanitas, in de tweede helft van oktober 1965, wordt gehouden te Hilversum.

Nieuwe aanstellingen

De heer R.W.Zondag is op 1 november 1964 in dienst getreden bij de afdeling Amersfoort, als maatschappelijk werker voor het algemeen maatschappelijk werk en het bijzonder gezinsmaatschappelijk werk (vervanging).

Opening kantoor gewest Friesland

Op 14 november as. wordt door de voorzitter van Humanitas, Prof.Mr.A.D.Belinfante, het nieuwe kantoor te Leeuwarden geopend op het adres Harlingerstraat 15, waarin gevestigd wordt: het gewestelijk bureau, het uitvoerend apparaat voor gezinsvoogdij in het gewest Friesland en het bureau van de afdeling Leeuwarden.

Nieuwe afdelingen

De afdeling Dubbeldam houdt op 19 november as. haar oprichtingsvergadering. Op deze bijeenkomst spreekt de voorzitter van Humanitas, Prof.Mr.A.D.Belinfante; tevens zal dan een definitief afdelingsbestuur worden gekozen.

De nog jonge afdeling Spijkenisse (opgericht in februari 1964) houdt op 17 november as. een openbare bijeenkomst, waar de heer W.Post, landelijk functionaris voor jeugdzaken, zal spreken over "Jeugd en Volwassenheid". Hieruit blijkt een verheugende activiteit in een deel van Nederland, waar Humanitas tot dusverre weinig activiteiten had weten te ontplooiën.

Algemene Bijstandswet

Omstreeks half december zal een brochure van Humanitas over de Algemene Bijstandswet het licht zien.

Contact met studenten

Op 27 oktober jl. namen + 20 leden van de studentenvereniging op humanistische grondslag "Socrâtes" afdeling Amsterdam deel aan een discussie-avond, waar de heer P.Albarda, adjunct-directeur van Humanitas een inleiding hield over het werk van "Humanitas".

..

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE P.v.d.A.

Jaarvergadering

Op de jaarvergadering van de H.W.G. op 31 oktober gehouden nam men afscheid van de scheidende redakteur van "Vernieuwing", de heer K.Timmerman. Tot opvolger van de aftredende secretaris werd benoemd de heer C.de Vries, Boeierstraat 13 te Leeuwarden. De heer Eibert Meester hield een inleiding over de komende veranderingen in de partij-organisatie.

..

TELEVISIEUITZENDINGEN

De volgende uitzendingen zullen plaats hebben op 24 november en op 22 december. Verder zal er op Oudejaarsavond in N.T.S.verband een stemmig programma worden uitgezonden met medewerking van het Humanistisch Verbond.

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden november en december voor de VARA

29 november	9.45 uur	G. Stuiveling	"Uit humanistisch oogpunt"
6 december	9.45 uur	H. Bosselaar	"De moeite waard"
13 december	9.45 uur	J. Pasman	"Eenzaamheid"

Lezing in de maand december voor de AVRO.

1 december	15.35 - 15.50 uur	C.H. Schonk	"Gespreksgroepen onder buitenkerkelijke arbeiders".
------------	-------------------	-------------	---

..

INTERNATIONAAL NIEUWS

IHEU-nieuws

Vier nieuwe organisaties vonden onlangs aansluiting bij de IHEU, het betreft hier het "Centro Coscienza" van Milaan, dat als lid werd toegelaten met raadgevende stem; de "Humanist Society of South Australia", de "New Zealand Rationalist Association" en de "Humanist Association of the Philippines".

"Centro Coscienza" werd opgericht in 1937 en heeft ook een afdeling in Bergamo, het ledental bedraagt rond 1200. De Australische groep telt 70 leden en werd in 1963 opgericht. De groep uit Nieuw Zeeland werd al in 1927 gesticht, telt meer dan 700 leden en heeft afdelingen in Wanganui, Wellington en Christchurch. De groep van de Filipijnen dateert van 1962, heeft 50 leden die voornamelijk in Manilla wonen.

..

VAN ALLE KANTEN

Humanisten helpen Bihar

Op 17 oktober werd in het Erasmushuis te Utrecht een bijeenkomst gehouden, waarvoor men vooral jongeren had uitgenodigd, het betrof hier het startschot voor de actie: "Humanisten helpen Bihar", een actie waarvan men hoopt dat met name de Humanistische jongeren deze een warm hart zullen toedragen. Sprekers waren: Dr. J.P. van Praag, de heer Th.W. Polet en mr. dr. H.J. Roethof. Veel dagbladen hebben aan deze bijeenkomst aandacht besteed, wij citeren hier de Gooi en Eemlander van 20 oktober:

"Het project behelst een stijging van de produktie in deze door 16.000 mensen (11.000 kinderen) bevolkte arme deelstaat en verbetering van de levensvoorwaarden in het gebied van 100 vierkante kilometer van 78.5 procent analfabeten en een gemiddelde gezinsgrootte van zeven personen. De humanisten proberen dit doel te bereiken door de bevolking te onderrichten in de grondslagen van de coöperatie, ze te scholen in het

gebruik van betere landbouwmethoden, waardoor de opbrengst zal stijgen en het scheppen van algemene projecten voor niet volledig in gebruik zijnde arbeidstijd. De totale kosten van het plan bedragen f 135.000.-, doch India zorgt zelf voor 45 pct. van deze kosten.

Het resterende bedrag willen de Nederlandse humanisten nu gaan verzamelen omdat - zoals mr.dr.H.J.Roethof, hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond, in een inleiding zei - "daarmee een **stuk praktisch humanisme** kan worden bedreven". Mr.Roethof ziet in de Nederlandse bijdrage aan het Biharproject veel méér een morele steun dan het meedoen aan verzuiling. Het gaat er z.i. in Bihar beslist niet om de bevolking tot het humanisme te bekeren.

Hoewel de heer Roethof meent dat bij de hulpverlening in de ontwikkelingslanden de geestelijke aanpak en de levenshouding een belangrijke rol spelen, gelooft hij dat de waarde van dit project vooral moet worden gezocht in het tonen van medemenselijkheid."

De Evert Vermeer-plaquette onthuld

"Evert Vermeer -1910-1960 onze toegewijde voorzitter-ter herinnering".

Dat is de tekst van de eenvoudige koperen plaquette die ter nagedachtenis van Evert Vermeer, mede oprichter en eerste voorzitter van het Humanistisch Thuisfront, werd geplaatst in de hal van het nieuwe militaire tehuis te Havelte, de Huneberg. Genoemde plaquette werd op 24 oktober onthuld door de weduwe van Evert Vermeer, mevrouw J.Vermeer-Doesburg. Het Vrije Volk van 26 oktober schreef over de plechtigheid:

"Drs.Anne Vermeer, zijn broer en opvolger als voorzitter van het Humanistisch Thuisfront, herinnerde eraan, hoe na het werk van het thuisfront Evert Vermeer aan het hart heeft gelegen. Hij vertelde, hoe Evert na de oorlog als lid van de defensiecommissie in de Tweede Kamer een bijzondere belangstelling had voor alle zaken die met "personeel" te maken hadden.

"Een van zijn stille taken" noemde hij het behandelen van de honderden kleine zaken voor jongens, die in dienst zaten of in dienst moesten. Evert Vermeer heeft vier tehuizen van de grond zien komen. Zijn vreugde was groot toen het vormingscentrum Driebergen kon worden geopend. Hij heeft niet meer mogen beleven, dat ook het geven van geestelijke verzorging in het leger zelf werd gerealiseerd, aldus Anne Vermeer.

Mevrouw J.Vermeer-Doesburg was het bestuur van het Humanistisch Thuisfront dankbaar voor deze gedenkplaat."Niemand beter dan ik weet, hoe mijn man met inzet van zijn hele persoon aan dit werk deel had", zei zij.

Dr.J.P.van Praag, voorzitter van het Humanistisch Verbond zei over Evert Vermeer:"Hij heeft de koers van het thuisfront met vaste hand bepaald".

De korte plechtigheid in de Huneberg werd o.a. ook bijgewoond door de PvdA-fractievoorzitter in de Tweede Kamer, dr.Vondeling, door de oud-hoofdredacteur, de heer K.Voskuil, en de hoofdredacteur

van Het Vrije Volk, dr.Th.W.van Veen".

Gemeenschap Soest-Baarn bestaat 15 jaar

Op 24 oktober herdacht de gemeenschap Soest-Baarn het 15-jarig bestaan. De Soester Courant verzuimde niet melding te maken van dit feit, men schreef op 20 oktober onder meer:

"Degenen, die in 1949 het initiatief tot de oprichting namen, begonnen aan een moeilijke taak. Wel was het verschijnsel van de groeiende onkerkelijkheid allang een facet van de moderne samenleving, maar nieuw was de poging, om een centrum van bezinning en verdieping tot stand te brengen voor allen, die, hoewel niet godsdienstig, een redelijk en zedelijke verantwoorde levensbeschouwing voorstaan en van hieruit mede-verantwoordelijkheid willen dragen voor de gang van zaken in de maatschappij.

Het Humanistisch Verbond was in 1946 opgericht en telde in 1949 nog pas plm.5000 leden. Het stond in deze jaren voor de taak z'n houding te bepalen t.o.v.schokkende gebeurtenissen, zoals de breuk met Indonesië en de bezetting van Tsjecho-Slowakije door de Russische troepen. Tegelijk bleek het dringend nodig het standpunt te bepalen t.o.v.het openbaar onderwijs en het Bijbelonderwijs op de openbare school.

Er moest een begin worden gemaakt met de opbouw van het apparaat voor de geestelijke verzorging. Alles moest uit het niets worden gevormd; er was geen ervaring, er was geen geld, er waren alleen denkbeelden. En tenslotte moest stelling worden genomen tegen talrijke aanvallen van kerkelijke zijde.

Gelukkig heeft de ontwikkeling sindsdien plaats gemaakt voor meer begrip en een veel minder geestelijk klimaat.

Het jonge bestuur van de gemeenschap had in 1949 nog met de moeilijkheden te maken en het was geen gemakkelijke taak, ondanks alles, de geest van verdraagzaamheid en menselijke waardigheid in het oog te blijven houden en de gemeenschap niet te doen afglijden in de houding van anti-kerkelijkheid.

Moeilijk waren de eerste jaren ook, omdat er na de oorlog een sterke afkeer ontstond van iedere organisatorische binding. Men wilde vrijheid en vooral vrijblijvendheid op ieder terrein. Natuurlijk was er wel verantwoordelijkheid, maar die gold voornamelijk de eigen kleine kring. Over dit verschijnsel weten alle stromingen in ons volk mee te praten en nog steeds is het een belemmering voor noodzakelijk werk op velerlei terrein.

In de loop van de voorbije 15 jaren hebben de leden van de gemeenschap ruimschoots gelegenheid gehad om door lezingen en cursussen in openbare en huiskamerbijeenkomsten hun levensovertuiging te verbreden en verdiepen.

Een vrouwengroep komt regelmatig bijeen ter bespreking van de meest verschillende onderwerpen. Aan de vorming van een jongerengroep wordt sinds enige tijd aandacht besteed. Contactpersonen onderhouden de band tussen leden en bestuur en bezoeken zieken en bejaarden."

Katholiek Thuisfront zit in de put

Dat het Katholiek Thuisfront met grote moeilijkheden te kampen heeft, kan blijken uit een artikel in de "Maas en Roerbode" te Roermond van 6 oktober:

"Het Katholiek Thuisfront is niet in staat de noodzakelijke aanvragen van aalmoezeniers, militaire tehuizen en vormingscentra om financiële steun, te voldoen, omdat te weinig middelen uit de particuliere sector bijeen worden gebracht. Van de op zijn minst jaarlijks benodigde 500.000 gulden uit particuliere bron naast de rijkssubsidie, is in de afgelopen drie jaar slechts een gemiddelde van 155.000 gulden bijeengebracht. Het orgaan van het Nationaal Katholiek Thuisfront, het N.K.T., tekent hierbij aan, dat indien de huidige situatie blijft voortdurend het Thuisfront onherroepelijk vastloopt.

Teneinde een gedeelte van de 500.000 gulden, welke jaarlijks voor het welzijnswerk van de katholieke militairen nodig zijn bijeen te brengen, houdt het Nationaal Katholiek Thuisfront as. zondag de jaarlijkse kerkdeurcollecte. De actie voor de landelijke loterij (200.000 loten) met hoofdprijzen van 20.000 gulden en 10.000 gulden aan overige prijzen is intussen begonnen.

Het blijkt dat vorig jaar slechts 38.000 gulden uit de kerkdeurcollecte werd verkregen, een resultaat, dat - zo schrijft NKT - ver achter blijft met wat in de protestantse en humanistische sector wordt gepresteerd. De drie organisaties die zich met de welzijnszorg van de katholieke militairen bezighouden zijn: het Nationaal Katholiek Thuisfront, het NKT dat de bladen "Salvo" en "Stella Maris" verzorgt, alsmede de kerst-en paasvieringen in Nederland en overzee met de daarbij behorende pakketten; de Centrale voor Kath.Militaire Tehuizen, welke zorgt voor de instandhouding en inrichting van de katholieke militaire tehuizen in ons land en in Duitsland; en het Katholiek Militair Vormingscentrum, dat de vormingscentra Waalheuvel en Westerhelling onder zijn hoede neemt."

T.V.Commentaar

Het Groninger Dagblad schreef op 28 oktober over de uitzending van het Verbond van 27 oktober:

"De programma's over beide zenders waren - in hun verscheidenheid - echter vrijwel identiek. Wat lichte kost en dan weer een documentaire met een "geestelijk" onderwerp tot besluit.

Op het ene net kan men het vraaggesprek, dat ds.Kroon had met prof. dr.David Flügger, hoogleraar in de wetenschap van het Nieuwe Testament te Jeruzalen, als zodanig aanduiden, op het andere net was een uitzending van het Humanistisch Verbond. Ondanks kwaliteit en goede coördinatie een onvolkomenheid: de uitzendingen waren niet elkaars tegenpolen."

Dertig moedige kerels

Bij de start van de kaderschool van de NVV bestuurder**en**bond te

Rotterdam heeft de voorzitter van deze Rotterdamse vakcentrale, de heer A.de Bruin, de dertig deelnemende cursisten "moedige kerels" genoemd. Het Vrije Volk van 16 oktober schreef o.m.:

"Zij zullen twaalf avonden gebogen zitten over en thuis studeren op zaken als staatsinrichting, vakbeweging en geestelijke stromingen in de vakbeweging. Dit om te weten hoe allerlei problemen in elkaar zitten.

Die studie ondernemen zij bij hun dagelijkse arbeid in bedrijf of op kantoor. De deelnemers zijn bijna allen gehuwd. Zij behoren tot het kader van de vakbeweging en hebben uit hoofde daarvan ook nog hun vrijwillig op zich genomen verplichtingen.

Deze eerste avond begon daarna met de eerste les in staatsinrichting door mr.H.Versloot, directeur van het GAK te Vlaardingen en met een les over "het humanisme als geestelijke stroming" door de heer H.van Es, burgemeester van Den Briel."

Kiesgerechtigde leeftijd moet verder omlaag

Op 31 oktober hield de Humanistische Werkgemeenschap van de Partij van de Arbeid een jaarvergadering te Amersfoort; de heer Eibert Meester was één van de sprekers, hij zei, blijkens een verslag in het Vrije Volk van 2 november, onder meer:

"In de Humanistische Kring van de Partij van de Arbeid is men bijzonder ingenomen met de koers-1970 die de partij denkt te volgen. Dit bleek zaterdag in Amersfoort, waar de Humanistische Werkgemeenschap in jaarvergadering bijeen was.

Eibert Meester, algemeen secretaris van de P.v.d.A., zette de betekenis van deze nieuwe koers uitvoerig uiteen. De partij zal zich meer tot de jongeren wenden en wil omgekeerd de jongeren meer in de partij betrekken, terwille ook van die democratie, die strijdvaardigheid en jeugd nodig heeft. De jongeren willen de politieke stromingen en de verschillen daartussen kennen: daarbij reikt de P.v.d.A.hun de hand.

Een belangrijk punt blijft een verdere verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd. De heer Meester is zonder meer van mening dat men hiertoe zal moeten overgaan: "Wie rijp genoeg is om in een straaljager te zitten, moet als jongere ook staatkundige verantwoordelijkheid kunnen dragen." En wat de werkgemeenschappen betreft: de doorbraak binnen de P.v.d.A. is volledig en grandioos geslaagd. Buiten de P.v.d.A.vindt de doorbraak wel vijanden, maar nauwelijks meer principiële bestrijding.

Nieuw Weekblad:

De werkgemeenschappen kunnen en zullen een belangrijke taak als bezinningscentra blijven behouden, met als voornaamste doel verbreiding en verrijking van de socialistische gedachte. Daarom ook komt er een algemeen weekblad, modern van opzet, waarin de werkgemeenschappen mede aan het woord zullen komen.

Ziedaar in slechts enkele punten wat er aan vernieuwingen en verjonging in de Partij van de Arbeid ter discussie staat. De HWG juicht, zoals gezegd, zulk een nieuwe koers van harte toe.

In zijn openingsrede besteedde voorzitter mr.H.B.Engelsman aandacht aan de bemoeienissen van de HWG met de uitgangspunten voor een verbreed radio-en TV-bestel.

Leger en humanisme.

Hij noemde het gelukkig dat geestelijke verzorging in het leger nu ook voor humanistische militairen mogelijk is. Dat echter in confessionele kringen weer sterk reactionaire opvattingen leven, tegen de Humanistische geestelijke verzorging in de gevangenissen, achtte mr. Engelsman een bedenkelijk verschijnsel."

Bijbelonderricht?

Tijdens gemeenteraadsvergaderingen te Rotterdam kwam ook het onderwerp Bijbelonderricht op de scholen ter sprake. Het Parool schreef op 30 oktober:

"Bij het voorstel tot subsidiëring van het bijbelonderricht op gemeentelijke scholen voor het v.h.m.o. - een krediet van f 8000.- werd gevraagd - drong mevrouw M. Blom-Mourits (PvdA) er bij de wethouder op aan er op toe te zien dat de hoofden van scholen het element van vrijwilligheid hierbij in acht nemen; de ouders moeten immers toestemming geven dat hun kinderen dit onderwijs volgen. De heer Slaager (PSP) was tegen het voorstel, want hij vond het maar een vreemde zaak en fout, dat het onderwijs door de gemeente wordt gefinancierd. Wethouder Langerak repliceerde, dat dit onderwijs door de gemeenteraad reeds lang is aanvaard. Op het element van de vrijwilligheid zal zeker gelet worden. Aan de Rijksinspectie is advies gevraagd over het geven van humanistisch vormend onderwijs. Het voorstel van B. en W. werd aangenomen. Alleen de PSP-fractie verklaarde zich tegen."

Forum over De jonge mens in deze tijd.

De jonge mens in deze tijd was het onderwerp van een forum dat onder auspiciën van de afdeling Utrecht van het Verbond in het Erasmushuis werd gehouden op 14 oktober. Forumleden waren:

"Dr. H. van den Berg, wetenschappelijk hoofd-ambtenaar aan de Vrije Universiteit van Amsterdam; ds. J. C. de Bruijne, hervormd studentenpredikant te Utrecht; de heer H. J. M. Mali, algemeen secretaris van de stichting Katholiek Jeugdwerk in Nederland en de heer R. de la Rie, redacteur van het humanistische blad Mens en Wereld uit Vlaardingen. De voorzitter was de heer P. A. Bos, humanistisch geestelijk raadsman bij de inrichtingen van justitie."

Hot Utrechts Nieuwsblad van 15 oktober schreef o.m.

"Nadat de voorzitter gesteld had dat ieder der forumleden voor zichzelf sprak en niet namens de richting welke hij vertegenwoordigde, kwam de vraag aan de orde of men al dan niet verontrust moest zijn over de grotere generatietegenstellingen van heden. Dr. van den Berg meende dat generatieverschillen er altijd geweest zijn, maar dat tegenwoordig een toespitsing plaats heeft in de samenleving, die snel aan het veranderen is. Traditie speelt in een snel veranderende samenleving slechts een kleine rol. De heer De la Rie zag de tegenstelling principieel niet anders: de jongeren van tegenwoordig zijn soms ook ontstellend conformistisch."

Volgens ds. De Bruïne, die het principiële verschil ook niet zag, leefden de jongeren vroeger in eenzelfde normbesef als de ouderen, maar tegenwoordig zijn de normen van de ouderen niet meer die van de jongeren. De heer Mali bekeek het van de seksuele zijde. Ongeveer 70 jaar geleden lag de seksuele rijpheid rond de 17 jaar, tegenwoordig rond de 13 jaar. De gemiddelde huwelijksleeftijd is echter 25 jaar, zodat de jeugd 12 jaar in een seksuele winterslaap zou moeten verkeren.

Toch wilde dr. van den Berg wel onderscheid zien tussen de norm die men aan zou moeten leggen en beginsel. Concrete leefregels komen uit de norm, wat minder ten aanzien van het beginsel geldt. Vroeger bracht het kiezen voor Jezus een traditioneel gedragspatroon mee. Dat verband wordt tegenwoordig minder snel gelegd.

Op het punt van huwelijk en seksualiteit stelde de heer De la Rie dat de moraal, waar normen uit voortvloeien, verandert. Alleen houdt de tegenwoordige jeugd de schijn niet op dat zij een bepaald andere houding tegenover de moraal heeft dan vroeger. Hij vond het positief van de jeugd om eerlijk uit te komen voor geslachtsverkeer voor het huwelijk. Dr. Van den Berg achtte het echter zeer noodzakelijk dat de ouderen een positieve houding tegenover de jeugd aannemen in deze zaken.

Op de vraag van de voorzitter, welke eisen wij dan moeten stellen bij het leven uit de seksuele drift ofwel "hoe ver men kan gaan", stelde ds. de Bruïne dat de mens niet eenzaam, maar tweezaam was geschapen. Seksualiteit is een symbool van de medemens om deze als medemens te aanvaarden. Seksualiteit mag men niet isoleren van het menszijn, maar wordt bepaald door het aanvaarden van de ander.

Nederlands Gesprekscentrum vierde derde lustrum

Het Nederlands Gesprekscentrum vierde met een bijeenkomst in het provinciehuis te Arnhem het derde lustrum. De Nieuwe Rotterdamse Courant schreef op 17 oktober hierover o.m.

"In de oorlog hebben velen geleerd open te staan voor anderen. Voor het Nederlands gesprekscentrum is deze houding het fundament", aldus Prof. dr. ir. A. F. van Leeuwen S. F. op een bijeenkomst van het Nederlands gesprekscentrum te Arnhem ter viering van het derde lustrum. De tweede spreker was de humanist dr. H. Bonger. Ook hij waarschuwde tegen de nivellering die men door massacommunicatiemiddelen veroorzaakt. Mensen worden combinatietarngen, voor veel klusjes bruikbaar maar niet geschikt voor het fijne werk. Verdraagzaamheid wordt soms bestreden door degene die meent dat de waarheid alle rechten toekomt en de dwaling geen enkel. Dr. Bonger meende dat niet de waarheid rechten heeft, maar alleen de mensen die dragers van een opvatting over waarheid zijn. Overigens is waarheid een objectief gegeven. Wie maakt uit wie de waarheid heeft? De spreker meende dat mensen dat slechts ten dele weten en de vraag dus niet kunnen beantwoorden.

De grootste gevaren voor de verdraagzaamheid zag dr. Bonger niet meer bij de kerken, maar bij het communisme. De onverdraagzame vrijheid gunnen betekent de verdraagzaamheid om hals brengen. De klacht van de onverdraagzame dat hem onrecht wordt gedaan, lijkt op de klacht van de dief

dat de politie hem zijn vrijheid belemmert, aldus dr.Bonger.
De derde en laatste spreker was mr.A.M.Donner, vroeger hoogleraar aan de Vrije universiteit te Amsterdam thans lid van het gerechtshof der Europese gemeenschappen.

Humanistisch Verbond verliest zijn geduld

In het Evert Kupersoord te Amersfoort werd op 31 oktober een bijeenkomst gehouden van geestelijk raadslieden, betrokken bij de humanistische geestelijke verzorging van gedetineerden. Vele dagbladen hebben hier aandacht aan gewijd en de woorden van dr.J.P.van Praag: "Het Humanistisch Verbond verliest zijn geduld" werden vaak tot titel van een artikel neergeschreven.

Uit de Rotterdammer van 2 november nemen wij over:

"Dr.van Praag sprak op een landelijke conferentie waar het feit herdacht werd dat tien jaar geleden de humanistische geestelijke verzorging voor gedetineerden werd ingesteld. Volgens de heer van Praag is deze echter nog steeds niet gelijkberechtigd met de godsdienstige geestelijke verzorging van de gevangenen. Niet alleen het werk onder de gedetineerden is moeilijk, zo zei hij, maar ook de positie waarin het zich bevindt. De geestelijk raadsman is niet benoemd, maar toegelaten. Het werk verkeert in een ietwat gediscrimineerde situatie.

Volgens de heer Van Praag heeft de geestelijk raadsman niet, zoals de godsdienstige verzorgers, de vrijheid zelf contacten met de ongodsdienstige gedetineerden te leggen. De gedetineerden moeten om humanistische geestelijke verzorging vragen. Zij kunnen dat pas doen als zij godsdienstige verzorging hebben afgewezen. "Als verbetering heeft de minister onlangs toegestaan dat aan ongodsdienstige gedetineerden die godsdienstelijke geestelijke verzorging hebben afgewezen een door het Humanistisch Verbond geschreven folder wordt uitgereikt. Waarom zo'n gebrekkig contactmiddel ingevoerd in plaats van een persoonlijke kennismaking? Uit deze gang van zaken blijkt dat de humanistische geestelijk raadsman in de wereld van het gevangeniswezen wordt geduld in plaats van aanvaard".

De heer Van Praag wees op het z.i. teleurstellende debat in de Tweede Kamer tijdens de openbare behandeling van de begroting van justitie. "De minister noemde de werksituatie bevredigend. Argumenten werden niet gebruikt. Bevredigend is de huidige regeling blijkbaar voor de regering, maar beslist niet voor het Humanistisch Verbond en zeker ook niet voor de ongodsdienstige gedetineerde."

Het Humanistisch Verbond, aldus de heer Van Praag, is tien jaar lang geduldig geweest. Het heeft alle begrip gehad voor de ontwikkelingsmoeilijkheden: "Dit geduld raakt echter uitgeput. Wij vragen geen gunst van de overheid. Wij bieden onze diensten aan en verlangen het recht op een gelijkwaardige positie van de Humanistische geestelijke verzorging als een volwaardige bijdrage op het vlak van de levensovertuiging."

Meer over de bijeenkomst in het Evert Kuperoord

De Nieuwe Rotterdamse Courant schreef op 2 november ook over hetgeen andere sprekers tijdens bovengenoemde bijeenkomst te berde brachten:

"Prof.dr.B.W.Schaper sprak op deze bijeenkomst over het onderwerp: Op weg naar een volwassen samenleving. Prof.Schaper stelde vast dat onze samenleving een massaal karakter draagt. Het is maar al te gemakkelijk om op grond van tal van onrijpheidsverschijnselen tot een algemene aanklacht tegen die samenleving te komen. Niettemin steekt in het romantisch, maar machteloze heimwee naar vroegere elite-culturen heel wat onwaarschijnlijkheid en in wezen eveneens een stuk onvolwassenheid. De tijd voor politieke ideologieën evenals voor grote utopieën is thans voorbij en dat is op zichzelf een duidelijk symptoom van groeiende rijpheid der westerse samenleving al haar tekortkomingen als massa-samenleving ten spijt. Er is in deze sfeer een hoge mate van overeenstemming, van consensus inzake politieke en maatschappelijke kernvragen waardoor de politieke strijd veel al aan felheid inboet maar daarentegen het samenleven gezonder wordt. Wij leven in ons land in een pluralistische samenleving die ook steeds meer de verhouding der geestelijke stromingen kenmerkt. Deze erkennen elkaar hoe langer hoe meer als gelijkwaardig en staan in positieve verdraagzaamheid voor elkaar open. Het is een houding die voor de hele mensheid en haar voortbestaan is geboden. Ook voor de wereldverhoudingen is namelijk de tijd voor een gelukzaligmakende politieke heil-leer voorbij, aldus prof.Schaper. Dekritiek die men op het hedendaagse bestaan gerechtvaardigd kan hebben vereist een instelling van openheid en realisme naast een onwrikbare trouw aan enkele fundamentele beginselen als geestelijke vrijheid, recht op gelijke kansen en levensmogelijkheden en menselijke verbondenheid die typerend zijn voor de westerse opvatting van de mens. Het moderne humanisme heeft zijn volwassenheid bewezen door zich te wijden aan een, door het beginsel van medemenselijkheid geïnspireerde, praktische sociale arbeid waarvan de geestelijke verzorging der delinquenten een voorbeeld is. In rijpheid en diepgang groeiende, heeft het zich geïntegreerd in de nationale samenleving.

Ontluistering

Mevrouw mr.H.Singer-Dekker stelde in haar rede de vraag: Ook de inrichtingen van justitie? Zijn ook zij op weg naar een volwassen samenleving? De zaak is allerm minst hopeloos, stelde de spreekster vast, maar er valt nog heel wat te verbeteren. De beginselenwet van 1951 heeft het steriele denken van die tijd, doorbroken en in plaats van te vragen waarom mogen we doen zoals we doen, stelt men zich thans de vraag: "wat bereiken we eigenlijk met wat we doen. Vervolgens schetste mevrouw Singer het ontluisteringsproces dat de gevangene doormaakt. Op dit gebied kan nog onnodig veel leed worden voorkomen.

Met name de rechtspositie van de delinquent zal moeten komen vast te staan. Talloze bedoelde, maar ook vele onbedoelde vormen van bejegening door rechterlijke macht en gevangenispersoneel werken de ontluistering in de hand en ook daaraan kan nog veel ten goede veranderen.

Ook bepleitte de spreekster een volwaardige beloning van de arbeid die de gevangene verricht opdat hij een evenredige bijdrage zal kunnen leveren aan het onderhoud van zijn gezin.

De bijeenkomst op het Evert Kupersoord stond onder leiding van de raadsman bij de inrichtingen van justitie."

En in de Tweede Kamer

In de Tweede Kamer, tijdens een vergadering van de vaste commissie voor Justitie op 29 oktober, hebben enkele sprekers een lans gebroken voor de humanistische verzorgers in gevangenissen. In het Parool van 31 oktober lazen wij bv.

"Het Tweede-Kamerlid mr.F.H.J.M.Daams, hoofdbestuurslid van de katholieke werkgemeenschap in de PvdA pleitte gisteren bij de vaste commissie voor justitie in de Tweede Kamer voor toelating van humanistische geestelijke verzorgers tot gevangenissen. Hij vond het bezwaarlijk dat humanistische raadslieden slechts op verzoek der gedetineerde met hem contact kunnen opnemen. Geestelijke verzorgers van de andere richtingen mogen altijd op eigen initiatief de gevangenissen bezoeken. De heer Daams vond dit discriminatie jegens het humanisme. De minister van justitie zag geen aanleiding zijn beleid te wijzigen. "De huidige procedure werkt bevredigend," zei hij. Dr.J.Meulink (ARP) was het met de minister eens: "Het humanisme is geen religie en daarom niet van gelijke rangorde". De liberale mevrouw mr.J.M.Stoffels-van Haften en de heer P.A.Burggraaf (PSP) schaarden zich achter de heer Daams.